

*Святослав Радик*



Отець Микола Кондрат народився 16 травня 1876 року в селі Струсів, яке зараз знаходиться в Тереховлянському районі. Закінчивши початкову школу, він почав навчатись у середній школі, яку вели отці-сезезіяни. Вона знаходилась у Львові. Коли Микола закінчив перші два гімназійні класи, владика Сильвестр Сембратович відправив юнака до Риму на навчання в Колегіумі De Propaganda Fide (Поширення віри). З навчанням у майбутнього пастиря все складалося добре ще з дитинства, він мав доволі велику зацікавленість у науці, а тому незабаром зміг отримати два докторати: один з філософії в 1895 році, а другий - з богослов'я в 1899.

У 1896 – 1897 Микола Кондрат завершив своє навчання в університеті Angelicum отців-домініканців у Римі. Коли він прибув в Україну в 1899 році, то прийняв святу тайну Подружжя та Священства і став священником Львівської архієпархії. Згодом душпастир викладав релігію у школах Тереховлі та Золочева. Так отець зміг поєднати свою працю священника з просвітницькою діяльністю. Саме у Золочеві народився його первісток Стефан. Від 1900 року вчителював в гімназії міста Тернополя. Отець Микола також душпастирював під час Першої світової війни у місті Градеці, що знаходиться в Угорщині, та в таборі, де перебували українські біженці у швейцарському місті Гмінді. У цьому місті він керував гімназійними курсами до 1918 року.

У 1917 було проголошено створення УНР, з приводу чого отець Микола дуже радів. Він організував свято, яке мало назву «Велике свято Української Народної Республіки». В честь свята головними вулицями колоною йшов оркестр, а також відбувся концерт, на якому співали соліст німецької опери в Празі Олексій Носалевич та Богдан Бережницький. Це є свідченням щирого патріотизму та любові цього священника як до власного народу, так і до Бога. Перебуваючи на чужині, він робив усе можливе, щоб люди не забули своєї батьківщини. Попри небезпеку, яку несла з собою

українсько-польська війна, а саме переслідування Греко-Католицької Церкви, блаженний Микола Кондрат був прикладом стійкості і відваги у вірі. Вже в 1919 році, в часі вищезгаданої війни, о.Миколу разом з іншими душпастирями було ув'язнено і відправлено в табір «Стшалково», де він перебував до 1920 року.

Коли війна закінчилася, блаженний повертається в Галичину і у 1920-1929 роках викладає в Бережанській та Тернопільській гімназіях. Отець Микола Кондрат в 1929 році засновує Товариство українських студентів-католиків «Обнова». Блаженний обдумував національні ідеї і відстоювання їх у світлі Божої істини. За цієї течії хотів спрямувати і молодь. «Україна для Бога» – ось таким був лозунг членів новоутвореного Товариства. Таким чином отцю Кондрату вдавалось, знайшовши відповідний підхід, встановити нерозривний зв'язок з молоддю: він дуже дбав про неї, вчив її, як треба любити свою рідну землю і боротись за незалежність з християнської точки зору. Ідеєю патріотизму почало цікавитись і захоплюватись все більше і більше людей, вони хотіли захищати свою Батьківщину і боротись за свободу свого народу. Через це блаженний робив усе, що тільки, задля того, щоб цей молодий запал, натхнення, бажання опиралися не тільки на любов до рідної землі, а на щось вище, сильніше, правдивіше. Священник був переконаний, що сили для боротьби може дати тільки Бог, адже Він є основою всього. Отець Микола хотів застерегти українських людей від того, щоб з нації люди не робили ідола і не ставити національні ідеї вище від Бога, адже та нація, яка покладається на Господа, шукає у Нього відповіді на питання, сили і насаги для процвітання, буде Богом захищена і проваджена, зможе долати різноманітні труднощі і небезпеки на своєму шляху.

Блаженний Микола Кондрат окрім того, що займався душпастирською і викладацькою діяльністю, також працював над написанням науково-публіцистичних творів. Один з них називається «Націоналізм і католицизм». У цьому творі він намагається донести людям, що сам по собі націоналізм не зможе привести до відновлення державності та її духовності, а це можливо тільки у співпраці з католицьким християнством. Саме католицькі засади формують морально і духовно здорову націю, яка у співпраці з націоналізмом може створити соборну самостійну державу.

У 1939 році, коли на територію Західної України прийшли більшовицькі війська, митрополит Андрей призначив отця Миколу парохом парафії у селі Страдч, що знаходиться поблизу Янова. Нова комуністична влада вороже ставилась до Української Греко-Католицької Церкви і переслідувала її, але блаженний Микола Конрад виконував свої душпастирські обов'язки за будь-яких життєвих обставин. Невдовзі люди, відчувши наслідки радянської, тобто репресії, пропаганду та багато іншого, зрозуміли, що потрібно боротись за свободу своєї землі. Для цієї боротьби український люд потребував добрих священників, які могли б підтримати їх як духовно, так і морально.

26 червня 1941 року отця Миколу попросили уділити Святі Тайни жінці, яка в той час нездужала. Коли блаженний, сповнивши необхідні обряди, повертався додому, він був одягнений у священничий одяг, через що комуністи помітили його ще здалеку і, наздогнавши, його та дядка Володимира Прийму повели у страдчанський ліс «Бірок», де блаженний отець Микола Кондрат і Володимир Прийма прийняли мученицьку смерть. Всього цього можна було б уникнути, якби отець не погодився прийти до хворої жінки, але ніколи і ніщо не змогло втримати о. Миколу Кондрата від сповнення священничого обов'язку. Знавши, що в той час люто переслідують духовенство, він пішов на вірну зустріч смерті.

О. Микола Конрад був проголошений блаженным папою Іваном Павлом II під час його паломництва до України в 2001 р.Б. Він залишається для усіх гарним прикладом активного душпастирства та здорового патріотизму, любові до свого народу.

Святослав РАДИК, Християнський патріотизм на прикладі блаженного о. Миколи Кондрата // СЛОВО №3 (79), вересень-листопад 2019